
David Duke v. Larry Flynt

David Duke v. Larry Flynt

LIDOVÉ NOVINY

23.4.2009, rubrika: Názory, strana: 12, autor: Josef Mlejnek

KOMENTÁŘ

Konflikty dodávají extremistům sílu. Nechme je proto raději říkat svobodně, co si myslí

Kdyby člověk usuzoval o dění v České republice pouze dle mediálních titulků, musel by nabýt dojmu, že žije v předvečer převzetí moci nacisty. Ovíkendu dokázala skupina několika set přívrženců extrémní pravice paralyzovat život jednoho z největších krajských měst a zmobilizovat proti sobě počty policistů i jiných státních zaměstnanců, které vysoce převyšovaly počet účastníků akce. Do toho přišel vražedný žhářský útok na dům obývaný Romy ve Vítkově, přičemž mezi Ústím a Vítkovem hned vznikla (mediální) kauzální souvislost.

Do třetice se pak v úterý objevila zpráva, že Univerzita Karlova nepovolila na své půdě přednášku bývalého šéfa Ku-klux-klanu Davida Dukea.

Extrém na akademické půdě Působím na Fakultě sociálních věd Karlovy Univerzity, na Institutu politologických studií, který sídlí právě v areálu v Jinonicích, kde měl údajně Duke koncem týdne promlouvat. Nic interního o této věci nevím, nezjišťoval jsem si to, a vycházím tedy pouze z informací, které přinesla média. Z nich soudím, že se příslušníci extrémního hnutí pokusili o legitimizaci extremisty tím, že dosáhnou jeho přednášky na univerzitní půdě, čímž se oni i Duke budou moci následně ohánět. Vybrali si víkendový čas, kdy se neučí, a patrně využili toho, že volné místnosti v Jinonicích často slouží i pro celou řadu akcí, jež s univerzitní výukou bezprostředně nesouvisí. Velmi pochybuji, ba takřka vylučuji (byť jsem si to neprověřoval), že ve snaze o rezervaci místnosti uvedli pravou identitu pořadatele, jeho záměr i hlavního hosta.

V tomto konkrétním případě tedy nejde ani tak o svobodu projevu, jako o to, že renomé Univerzity Karlovy mělo napomoci tomu, aby se David Duke stal „salonfähig“.

Kdyby si pořadatelé jeho tour pronajali nějakou sokolovnu, asi bychom o tom nevěděli, neboť projev amerického extremisty ve staré sokolovně není moc zajímavý.

Nicméně je-li jednou kauza Duke na světě, stane se teď velký problém i z jeho případného proslovu v pronajatém sále nějaké zapadlé restaurace.

Pokud však česká ústava zaručuje svobodu projevu, pak ji zaručuje všem občanům a tedy i náckům. Není tedy náš vztah k příslušníkům hnutí extrémní (rasistické) pravice i testem reálných garancí svobody projevu pro všechny? Miloš Forman natočil film o Larrym Flyntovi, kde tohoto pornomagnáta, jehož Hustler začal vycházet v 70. letech minulého století, pojal jako jakéhosi extrémního průzkumníka hranic svobody projevu v USA: když se budou moci bez omezení šířit i ty největší (sexuální) „prasárny“, pak je svoboda projevu zaručena. Na to lze namítnout, že svobodu projevu přece mezně testuje situace, kdy zveřejnění určitých informací či názorů ohrožuje politickou moc, mocenskou elitu. Ostatně není mi známo, že by estébáci někoho perzekvovali za šíření erotických časopisů z prohnitého Západu - komunistický režim se v případě „erotického samizdatu“ řídil spíše heslem „kdo si hraje, nezlobí“.

Formanovské testování dnes navíc už vůbec nejde proti srsti společnosti, ale naopak, v době, kdy sexuální revoluce v západní civilizaci zvítězila přímo „trockisticky“ (ve smyslu permanentně), je Larry Flynt jednoznačně kladný hrdina. Na jednom zpravodajském webu se ostatně hned vedle titulku Exšéf Ku-klux-klanu nesmí na Karlovu univerzitu vyjímát jiný, pravíci, že Dvacet procent Čechů předstírá orgasmus. Což samozřejmě není nic perverzního, avšak ještě nedávno by byl podobný titulek v tzv. seriózním médiu vyloučen.

Ale tak jako je dnes svoboda projevu v oblasti sexu vymezena hranicí, za níž začíná pedofilie, je svoboda projevu, pokud jde o politické názory, limitována „podporou a propagací hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka“. Podle 260 trestního zákona „Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“

To je ovšem formulace dosti vágní, hodně diskutabilní, a tudíž i snadno zneužitelná. Ostatně co je to vlastně „zášť“? Má toto slovo přesný a hlavně právně jednoznačně definovatelný význam? Dal by se tento paragraf vztáhnout třeba i na (některé) muslimy? A dle 261 „Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“ Proč David Rath, žijeme-li v právním státě, ještě nesedí? Ale - měl by za svou nedávnou veřejně projevenou sympatii k Hitlerově hospodářské politice sedět? Myslím, že ne, a to z toho důvodu, že považují citované paragrafy za příliš gumové.

Sami extremisté jimi navíc zpravidla dovedou umně proklíčkovat pomocí náznaků, symbolů, dvojsmyslů a jinotajů. Provokují a každý zásah těžkooděnců je vlastně jejich vítězstvím, neboť jim nepřímou dodává sílu. Nebylo by proto lepší nechat je říkat na plnou hubu, co si myslí a co chtějí?

Kdyby si pořadatelé tour pronajali nějakou sokolovnu, asi bychom o tom nevěděli - projev amerického extremisty ve staré sokolovně není moc zajímavý